



ATROF-MUHITNI TOZA SAQLASH CHORALARI

Yusupova Go'zal Xusan qizi

I.Karimov nomidagi TDTU Olmaliq filiali dotsenti

Jumayev Mansurbek Shokir o'g'li

I.Karimov nomidagi TDTU Olmaliq filiali talabasi

Umarov Shahzodbek Pardaboyevich

I.Karimov nomidagi TDTU Olmaliq filiali talabasi

Hotamov Xayrullo Shukrullo o'g'li

I.Karimov nomidagi TDTU Olmaliq filiali talabasi

Annotatsiya: Atrof-muhitni toza saqlash global isish va iqlim o'zgarishi tahdidlarini kamaytirishga yordam beradi. Nopok muhitga ega bo'lish o'pka uchun zararli bo'lgan havo ifloslanishiga olib kelishi mumkin. Havoning ifloslanishi yurak ishemik kasalligi, insult, surunkali obstruktiv o'pka kasalligi va boshqa ko'plab kasalliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Atrofimizni toza saqlash juda muhim, chunki bu bizga yanada ko'proq foyda keltiradi.

Kalit so'zlar: Atrof-muhit, elektr energiyasini tejash, ifloslanishni kamaytirish, tabiiy resurslarni tejash.

Toza va xavfsiz muhitga ega bo'lish farovon va zavqli hayot uchun mutlaqo zarurdir. Biroq, so'nggi bir necha o'n yilliklar davomida biz sezilarli yomon ifloslanish darajasiga guvoh bo'ldik. Afsuski, biz sayyoramiz atrof-muhitiga salbiy ta'sir ko'rsatadigan turmush tarzini qabul qildik. Ifloslanish inson sivilizatsiyasi uchun katta tahdidga aylanib borayotganiga qaramay, dunyoning aksariyat qismlarida ekologik ta'lim yetarli emasligi fojidadir. Bu hukumat odamlarning jinoiy beparvoligi. Mikro darajada ma'lum strategiyalarga rioya qilish orqali biz xavfsiz va sog'lom muhitni saqlashimiz mumkin.

Hozirgi kunda bilamizki yo'limizda har bir qadamimizda chiqindilarni tashlash idishlari ko'p bo'lishiga qaramasdan, odamlar haligacha idishlarga chiqindilarni tashlamasdan ko'chalarga tashlab ketishmoqda bu esa hali hamon yetarlicha ma'daniyatga ega emasligini anglatadi. Va shuning uchun ko'chalarga chiqindilarni tashlagan insonlarga hozirgi kunda tegishli chora tadbirlar ko'rib chiqilmoqda.



Chunki hukumat biladi bunday chiqindilar soni sekinlik bilan ko‘payadi va atrof-muhitni ifloslaydi.

Endi bir kun atrof-muhitni tozalash juda katta muammo bo‘lib qolmoqda. Har kim o‘z muhitini toza saqlashni xohlaydi, lekin biz bu ishni qila olmaymizmi? Sayyoramizning salomatligi har birimiz atrof-muhitni toza saqlash uchun o‘z hissamizni qo‘shishimizga bog‘liq. Lekin qanday qilib? Keling bir nechta usullar bilan tanishamiz;

- Elektr energiyasini tejang.
- Ko‘proq daraxtlar va o‘simliklar etishtirish.
- Ifloslanishni kamaytirish.
- Tabiiy resurslarni tejash.

Tabiatni muhofaza qilish sayyoramiz va uning barcha aholisi, shu jumladan odamlar farovonligi uchun juda muhim masaladir. Tabiat bizga omon qolish uchun barcha zarur resurslarni, jumladan, oziq-ovqat, suv va kislorodni ta‘minlaydi, shuningdek, iqlimni tartibga solish va biologik xilma-xillikni saqlashda muhim ro‘l o‘ynaydi. Ko‘p odamlar barqarorlik haqida bilishadi, ammo bu atrof-muhitga qanday ta‘sir qilishi hammaga ayon emas. Yo‘q qilingan mavjud element yana ishlatilishi mumkin bo‘lgan yangi mahsulotni yaratish uchun qayta ishlatilishi mumkin. Shunday qilib, pulni tejash va ko‘proq resurslardan foydalanish. To‘g‘ri mahsulotlarni qayta ishlash qutisiga qo‘yish ham atrof-muhitga katta ta‘sir ko‘rsatadi. Ularning ba‘zilarini ko‘rib chiqsak;

❖ Aytmoqchimanki energiya manbalarini tejash ayniqsa atrof-muhitni tozalash uchun suv, ko‘mir va o‘rmon kabi tabiiy manbalar elektr va neft buyumlarini tejaydi.

❖ Biz har doim faol yashashimiz va yoshlarimizga atrof-muhitni toza va ozoda saqlash ma‘naviy burchimiz ekanligini maslahat berishimiz kerak.

❖ Daraxtlarni qutqarishimiz va havoni va atrof-muhitni tozalashga yordam beradigan ko‘proq daraxtlarni ekish bizning burchimizdir.

❖ Tegishli narsalarni qayta ishlash qutisiga joylashtirish katta ta‘sir ko‘rsatadigan kichik harakatdir.

❖ Uyingizda va ofisingizda tegishli chiqindilarni yig‘ishdan boshlang. Malumki, qayta ishlash qutilari arzon va ko‘p joy egallashi shart emas.



Agregat holatiga ko'ra atmosferani ifloslovchi birikmalarni to'rt guruhga bo'lish mumkin; qattiq, suyuq, gazsimon va aralash birikmalar, havoni ifloslovchi asosiy modda va birikmalarga aerezollar, qattiq zarrachalar, kurum, [azot oksidlari](#), uglerod oksidlari, oltingugurt oksidlari,

xlorftoruglevodorodlar, metal oksidlari va boshqalar kiradi, Atmosferaga o'n minglab tonna modda va birikmalar chiqarilgan bo'lib, ularning o'zaro birikib hosil qilgan aralashmalari to'la urganilmagan. Bunday nomalum birikmalarning tirik jonzotlarga shu jumladan inson sog'lig'iga tasiri aniq baholangan emas.



Shuning uchun hozirgi kunda ko'plab zavodlardan ishlab chiqarish tufayli chiqarib yuborilayotga millionlab tonna zaharli gazlarni biz bo'lajak texnologlar oldini olish ya'ni atmosferaga zaharli gazlarni umuman chiqarib yubormaslik haqida o'ylab ko'rishimiz kerak.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, har bir inson birinchi navbatda o'zi va yon atrofdagi odamlar sog'ligi haqida o'ylab ko'rish kerak. Shu sababli hohlagan joyiga axlatlarbi tashlab ketavermasligi lozim. Axlat yer, havo va suvning ifloslanishiga olib keladi. Atrofimizni obod qiladigan, shuningdek, sog'ligimizni saqlaydigan daraxtlar va o'simliklar ekishga harakat qilishimiz kerak. Undan tashqari, atmosferaga chiqarilayotgan gazlarni albatta kamaytirishimiz kerak.

Adabiyotlar

- N.N Mamatqulov, V.N Jurayev "Mineral o'g'itlar texnologiyasi". T-2023
 O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - T., "O'zbekiston", 1999
 S. Gulomov M, Jo'rayev Y. Ekologiya: jinoyat va jazo. T., "O'zbekiston".
 Roziqov K. Atrof-muhit va inson ekologiyasi muammolari,
 Rafiqov A. Geoekologik muammolar. -T., "O'qituvchi", 1998
 T. Ergashev. "Umumiy ekologiya" T., "O'qituvchi" 2002
 A. Ergashev, T. Ergashev, Ekologiya, biosfera va tabiatni muhofaza qilish. "Yangi asr avlodi"-2005